

Kommunikationsutskottet

Statsrådets redogörelse för den inre säkerheten

Till förvaltningsutskottet

INLEDNING

Remiss

Statsrådets redogörelse för den inre säkerheten (SRR 6/2025 rd): Ärendet har lämnats till kommunikationsutskottet för eventuellt utlåtande till förvaltningsutskottet. Tidsfrist: 5.11.2025.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- lagstiftningsråd Tiina Ferm, inrikesministeriet
- budgetråd Panu Kukkonen, finansministeriet
- enhetschef Lars Dolk, kommunikationsministeriet
- direktör för nätverket Sårbarhet och resiliens, kommodor Jukka Savolainen, Europeiska kompetenscentret för motverkande av hybridhot
- överdirektör Hannu Naumanen, Statens center för informations- och kommunikationsteknik
- ledande sakkunnig Susanna Metsälampi, Transport- och kommunikationsverket
- jurist Jutta Sarvilinna, Transport- och kommunikationsverket, Cybersäkerhetscentret
- direktör Pekka Rajala, Trafikledsverket
- ledande beredskapsexpert Mauri Vierula, Försörjningsberedskapscentralen
- verkställande direktör Timo Lehtimäki, Suomen Erillisverkot Oy
- verkställande direktör Elina Ussa, FiCom rf
- verkställande direktör Peter Sund, Finnish Information Security Cluster - Kyberala ry
- verkställande direktör Piia Karjalainen, Finlands Hamnar rf
- ledande sjöfartssakkunnig Carolus Ramsay, Rederierna i Finland rf.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- Trafikskyddet.

Utlåtande KoUU 17/2025 rd

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmänt

(1) Kommunikationsutskottet har behandlat statsrådets redogörelse om den inre säkerheten (SRR 6/2025 rd) i första hand utifrån sitt eget ansvarsområde.

(2) Utskottet anser att redogörelsen ger en aktuell och behövlig helhetsbedömning av tillståndet och utvecklingsbehoven i fråga om Finlands inre säkerhet. Förändringarna i den säkerhetspolitiska miljön, den tekniska omvälvningen och de geopolitiska spänningarna understryker behovet av att stärka samhällets kriställighet inom alla sektorer.

(3) Utskottet fäster särskild vikt vid skyddet av kritisk infrastruktur, störningsfri sjöfart och funktionssäkra hamnar, datanätens och kommunikationssystemens motståndskraft mot störningar, samarbetet mellan myndigheterna och den privata sektorn samt trafiksystemets och kommunikationens betydelse för försörjningsberedskapen och säkerheten i vardagen.

Kritisk infrastruktur

(4) Utskottet inskräper att transport- och kommunikationssektorn utgör en väsentlig del av samhällets kritiska infrastruktur. Trafiknät, hamnar, dataförbindelser och energiinfrastruktur är områden som är beroende av varandra, och skyddet av dem är nödvändigt för att upprätthålla samhällets funktionsförmåga. Finansieringen måste tryggas för att trafikledsnätet ska kunna utvecklas och underhållas på lång sikt, anser utskottet.

(5) Utskottet ser det som viktigt att statsrådet fortsätter att systematiskt utveckla skyddet av kritisk infrastruktur i samarbete med myndigheter, kommuner och privata aktörer.

(6) Särskild uppmärksamhet bör fästas vid riskhanteringen, kontinuiteten samt enhetligheten i styrningen och övervakningen av beredskapen.

Funktionssäkra datanät och cybersäkerhet. (7) Datanäten och den digitala infrastrukturen är av kritisk betydelse både för den offentliga och den privata sektorn. Utskottet betonar att funktions säkerheten hos dessa är en grundläggande förutsättning för den nationella säkerheten.

(8) De ökade cyberhoten kräver ett nära samarbete mellan myndigheter och företag samt en uppdaterad lägesbild. Dessutom bör de lokala och regionala aktörernas beredskap utvecklas för att viktiga tjänster ska kunna upprätthållas under alla förhållanden. Utskottet betonar att cybersäkerhetskompetensen, övningsverksamheten och motståndskraften mot störningar bör stärkas nationellt och på EU-nivå.

Myndighetsnät och kommunikationssystem. (9) Det krävs trygga och funktionssäkra kommunikationskanaler för samarbetet mellan myndigheterna och bildandet av en gemensam lägesbild. Därför betonar utskottet att funktions säkerheten, kapaciteten och informationssäkerheten måste tryggas under alla omständigheter när det gäller myndighetsnäten, såsom Virve-systemet som upprätthålls av Suomen Erillisverkot Oy.

Utlåtande KoUU 17/2025 rd

(10) Utvecklingen av myndighetsnäten ska stödja de civila och militära myndigheternas interoperabilitet och göra det möjligt att på ett säkert sätt utbyta information med kritiska aktörer inom den privata sektorn genom lämpliga säkerhetsarrangemang.

Försörjningsberedskap och godstrafik

(11) Utskottet betonar att den regionala försörjningsberedskapen i Finland bygger på fungerande transport- och logistikkedjor. Gods- och råvarutransporter är nödvändiga med tanke på industrin, energiförsörjningen och befolkningens levnadsförhållanden.

(12) Utskottet betonar att investeringarna i transportinfrastruktur och hamnar bör planeras så att de också stöder målen för försörjningsberedskapen och kristålligheten. Samarbetet mellan Försörjningsberedskapscentralen, Transport- och kommunikationsverket och privata aktörer måste stärkas.

Sjöfart och hamnar. (13) Finlands försörjningsberedskap och industrins konkurrenskraft bygger till stor del på sjötransporter och fungerande hamnar.

(14) Cirka 95 procent av Finlands utrikeshandel går sjövägen. När det kommer till landets ekonomi och försörjningsberedskap utgör således sjöfarten och hamnarna en kritisk del av samhällets infrastruktur. Därför betonar utskottet att säkerheten, cybersäkerheten och beredskapen vid hamnarna är en central del av den nationella säkerheten.

(15) Samarbetet och informationsutbytet mellan hamnarna och myndigheterna behöver utvecklas vidare för att man snabbt och på ett enhetligt sätt ska kunna reagera på störningar och hybridpåverkan.

(16) Utskottet framhåller att det är viktigt att verksamhetsförutsättningarna för sjöfarten tryggas också i kris- och undantagsförhållanden.

Rymdverksamhet och kommunikationstjänster

(17) Utskottet noterar att rymdbaserade tjänster, såsom satellitpositionering och satellitkommunikation, utgör en allt viktigare del av transportsystemen och den elektroniska kommunikationen. Tillförlitligheten och kontinuiteten hos dessa tjänster måste tryggas också i krissituationer.

(18) Utskottet anser det vara viktigt att Finland aktivt deltar i det internationella samarbetet för att utveckla säkerheten inom rymdverksamheten och tryggar den nationella kapaciteten för att säkerställa positionering och kommunikation. Det är nödvändigt att utveckla reservsystem för att de kritiska funktionerna ska kunna fortlöpa också vid störningar i de rymdbaserade tjänsterna.

Utlåtande KoUU 17/2025 rd

Säkerheten i vardagen

Trafiksäkerheten. (19) Säkerheten i vardagen utgör grunden för den inre säkerheten. Trafiksäkerheten och ett fungerande transportsystem är viktiga faktorer för medborgarnas välfärd och samhällets kontinuitet.

(20) Utskottet betonar att tillräckliga resurser måste anvisas för underhåll, övervakning och säkerhet i fråga om trafiknäten. Åtgärder som främjar trafiksäkerheten, såsom utveckling av övervakningen och ibruktagande av säkerhetsteknik, stärker också den inre säkerheten.

Informationspåverkan och sociala medier. (21) Informationspåverkan och digital desinformation utgör växande hot mot den inre säkerheten, anser utskottet. Sociala medier är både ett verktyg för informationsförmedling och en kanal där felaktig information snabbt kan spridas. Myndigheterna måste effektivt kunna bekämpa uppsåtlig påverkan och stärka medborgarnas mediekompetens och förtroendet för myndighetsinformation.

(22) Det är viktigt att under alla förhållanden säkerställa den tekniska och funktionella tillförlitligheten hos kriskommunikationen.

Det ändrade säkerhetsläget och myndigheternas resurser

(23) Utskottet konstaterar att det allmänna säkerhetsläget har skärpts och att myndigheternas uppgifter har blivit mer komplexa. Det kräver att polisen, Tullen, Gränsbevakningsväsendet och Transport- och kommunikationsverket har tillräckliga resurser. Utskottet välkomnar att regeringen har anvisat framför allt polisen tilläggsresurser för att anställa ny personal.

(24) Utskottet framhåller i sitt utlåtande om budgetpropositionen för 2026 (KoUU 16/2025 vp — RP 99/2025 rd) att cybersäkerheten är en central del av den övergripande säkerheten i Europeiska unionen och Finland. Cybersäkerhetens betydelse har framhävts ytterligare i den nuvarande säkerhetspolitiska miljön, eftersom cyberhotnivån har förändrats permanent. Med tanke på den övergripande säkerheten är det viktigt att Cybersäkerhetscentrets nationella samordningscentrum för cybersäkerheten, som finns i anslutning till Transport- och kommunikationsverket, får den finansiering som behövs.

(25) Transport- och kommunikationsverket har vid sakkunnigutfrågningen om budgetpropositionen för 2026 konstaterat att Cybersäkerhetscentrets verksamhet finansieras med budgetmedel. Sparåtgärderna som riktas mot Transport- och kommunikationsverkets verksamhet påverkar därmed också Cybersäkerhetscentrets resurser. Enligt verket skulle det vara svårt att rikta besparingarna på något annat sätt utan att det i betydande grad påverkar verkets övriga lagstadgade säkerhetsuppgifter, såsom tillsynen över sjöfarten, luftfarten, spårtrafiken eller vägtrafiken. Utskottet uttrycker sin oro över att de ekonomiska anpassningsåtgärderna kan påverka nivån på den nationella cybersäkerheten.

(26) Utskottet betonar att det utöver beredskap och framförhållning också behövs kontinuerlig utbildning och teknisk utveckling för att myndigheterna, företagen och medborgarna ska ha förmåga att reagera på hot som utvecklas snabbt.

Utlåtande KoUU 17/2025 rd

Utskottets slutsatser

(27) Kommunikationsutskottet anser att statsrådets redogörelse om den inre säkerheten i huvudsak är lyckad och ändamålsenlig.

(28) Utskottet betonar dock att följande prioriteringar måste säkerställas vid genomförandet av redogörelsen:

1. Stärkande av skyddet av kritisk infrastruktur och kontinuitetshanteringen i samarbete mellan myndigheterna och den privata sektorn.
2. Tryggande av sjöfartens och hamnarnas funktionssäkerhet som en del av den nationella försörjningsberedskapen.
3. Utveckling av datanäten och cybersäkerheten samt stärkande av motståndskraften mot störningar.
4. Tryggande av kontinuiteten i fråga om ryddbaserade kommunikations- och positioneringstjänster och utveckling av reservsystem.
5. Bekämpning av informationspåverkan och förbättring av myndigheternas kommunikationsförmåga.
6. Tillräckliga resurser för myndigheterna och infrastruktursektorn samt stärkt samordning på olika säkerhetsnivåer.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Kommunikationsutskottet föreslår

att förvaltningsutskottet beaktar det som sägs ovan.

Utlåtande KoUU 17/2025 rd

Helsingfors 5.11.2025

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Jouni Ovaska cent
vice ordförande Timo Furuholm vänst
medlem Pekka Aittakumpu saf
medlem Marko Asell sd
medlem Seppo Eskelinen sd
medlem Petri Huru saf
medlem Marko Kilpi saml
medlem Mauri Kontu cent
medlem Johan Kvarnström sd
medlem Mats Löfström sv
medlem Jani Mäkelä saf
medlem Martin Paasi saml
medlem Pinja Perholehto sd
ersättare Tomi Immonen saf
ersättare Tere Sammallahhti saml.

Sekreterare var

utskottsråd Mika Boedeker.